

A. Ü. Tıp Fakültesi Göğüs ve Kalb Cerrahisi Kliniği Kürsüsü

**SPONTAN PNEUMOTORAKS'IN CERRAHİ TEDAVİSİNDE
YENİ BİR AMELİYAT METODU**

Dr. Erdoğan Yalav (*)

Dr. İlker ÖKTEN (**)

Dr. Galip URAK (***)

GİRİŞ :

Hastalığın tanımı çok eski olup HIPPOCRATES tarafından bilindiği bazı araştırmalarдан anlaşıldığı halde LEANNEC'e göre ITARD hastalığın ilk defa histopatolojik incelemesini yaparak bugünkü anlamda hastalığı tarif etmiş ve pnemotoraks ismini vermiştir. 30 sene öncesine kadar tüberküloz pnemotoraksın ortaya çıkışında predominant bir faktör olarak kabul edilirdi (9, 21, 24, 28). BIACH (4) 1880 senesinde toplamış olduğu 918 vakada % 80 oranında pnemotoraksın tüberküloz menşeli olduğuna karar vermiştir. Bununla beraber daha eski tarihlerde LAENNEC otopsilerde görmüş olduğu bazı pnemotorakslarda tüberkülozun bulunmadığını belirtmiştir. Ancak tüberkülozun bilinen ve korkulan büyük baskısı altında hastalığın tüberkülozla alâkâlı olacağının fikri uzun zaman benimsenmiştir. KJAERGAARD spontan pnemotoraksın tüberkülozla alâkâlı olmadığını klinik ve laboratuvar teşhis metodlarıyla açıklaması üzerine bu görüş bir hayli taraftar bulmuş (2, 9, 27, 21) ve zamanımızda klinik ve patolojik yöntemleri itibarıyle iki ana grupta mütalâa edilmesine başlanmıştır.

Etyolojik nedenlerle hastalık idyopatik ve semptomatik 2 bölümde mütalâa edilmektedir (26).

---

* A. Ü. Tıp Fakültesi Göğüs ve Kalb Cerrahisi Kliniği Profesörü

** A. Ü. Tıp Fakültesi Göğüs ve Kalb Cerrahisi Kliniği Asistanı

*** A. Ü. Tıp Fakültesi Göğüs ve Kalb Cerrahisi Kliniği Kürsü Profesörü

İdyopatik spontan pnomotoraksın nedenleri akciğer ince strüktüründeki patolojik değişimler sonucu olduğu kabul edilmektedir. Ancak bu patolojinin klinik tablosu ortaya çıkartılamadığı için diagnostik bir değeri yoktur. Visseral plevra altında bulunan sonradan kazanılan ufak amfizem büllerinin yırtılmalarıyla meydana gelebileceği gibi konjenital defektlere bağlı olarak husule gelebilen akciğer kistleri de bu gruba dahil edilmektedir. Semptomatik pnomotoraksta ise esas sebep olarak aktiv veya aktiv olmayan akciğer tüberkülozuna bağlanmaktadır. HOFF'a (11) göre bütün grupların % 30 - 40'ını teşkil eder. Ancak kanımızca tüberkülozun haricinde bulunan abseler paraziter kistler ve semptomatik pnomotoraklar bugün için tüberkülozun azalması nedeniyle çok daha fazla oranda görülmektedirler (26). HEINE spontan pnomotorakların % 80'inin tüberküloza bağlı olduğunu iddia etmesine rağmen DERRA, REITTER, WILSON, ROGERS diğer faktörlerin hastalık husulunda daha önemli rol oynadığı üzerinde durmaktadır (2, 4, 15, 24).

MATERİYEL VE METOD :

Kliniğimize müracaat eden ve yaşıları 6 ayıktan 69 yaşına kadar değişen 50 adet spontan pnomotoraks klinik tanısı alan vakalar incelendi. Vakaların 8'i kadın (% 16), 42'si (% 84) erkekti. Sıklıkla rastlanan yaş grubu clarak 20 ilâ 40 yaşları arası tesbit olunmuştur. Spontan pnomotoraksa sebep olan hastalıklar, klinik bulgular ve radyolojik bulgular arasındaki münasebet incelenmiş ve değişik ameliyat şekilleri uygulanmıştır. Son 6 vakaya yeni bir ameliyat yöntemi uygulanarak vakalar tediye edilmeye çalışılmış ve neticeler diğer klasik metodlardan elde edilen neticelerle mukayese edilmiştir.

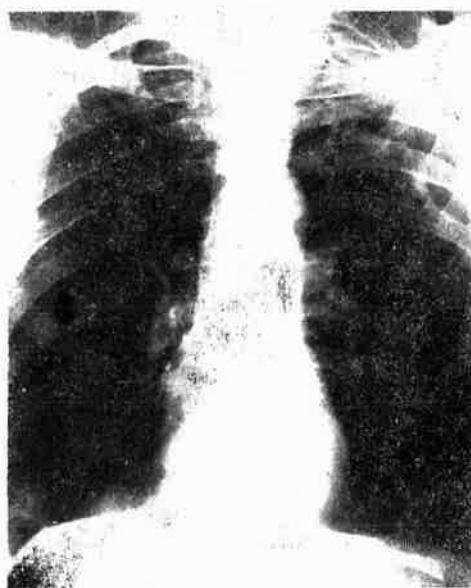
VAKALAR :

VAKA I : Z. K. (Prot. No: 8645) E., yaş 58.

Nefes darlığı ve öksürük şikayetleri ile müracaat etti. 2 yıl dan beri şikayetleri mevcutmuş, 3 ay önce dispne şikayetleri artmış, müracaat ettiği hastanede sol tarafta total pnomotoraks tesbit edilmiş. Kliniğimize müracaatından evvel (3 ay içerisinde

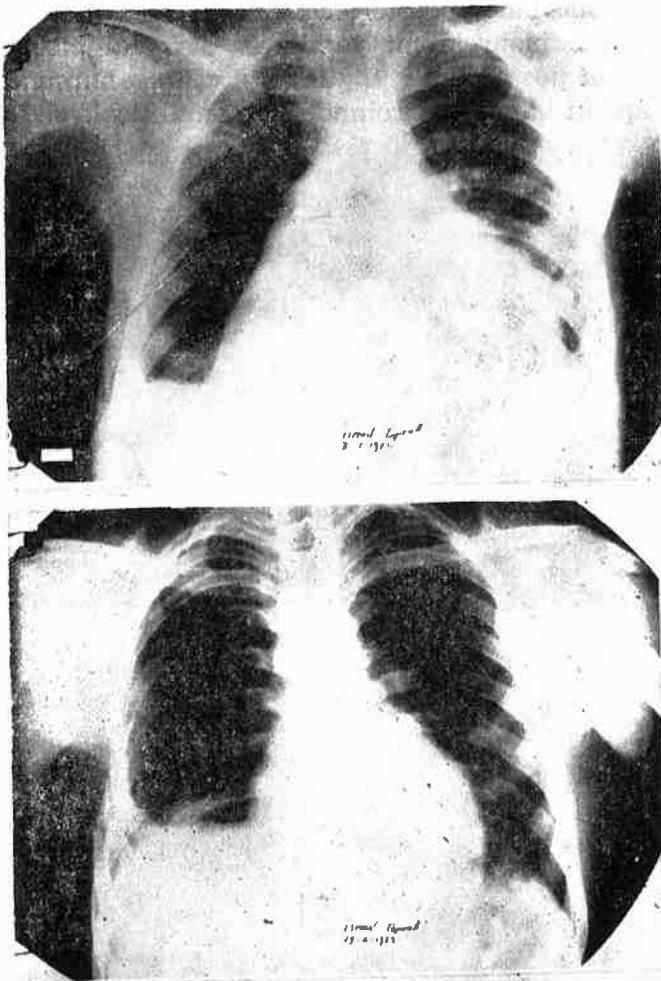
de) 4 defa interkostal direnaj tıbbı edilmiş. Akciğerler her defasında ekspanse olmuş, direnajla birlikte 2 defa pudraj yapılmış. Kliniğimize müracaat ettiğinde hastada sol akciğerde total kollaps tesbit ettik. Aspirasyonla ekspansiyon temin edilemedi. İkinci interkostal aralıktan sualtı direni konuldu ve efektif aspirasyona 3 gün devam edildi, fazla miktarda hava kaçağı vardı. Evvelki müşahadeler ve direnajdan istifade etmemesi gözönünde tutularak toraktomi yapıldı. Büllöz bir akciğerle karşılaşıldı. Büyük büller ve hava kaçakları kontrol altına alındı, pudraj yapıldı. Göğüs kapatıldı, ameliyattan sonra hava kaçağı devam ettiği için postoperatif 8. gün retoraktomi yapıldı, yeni ameliyat teknigimiz uygulandı. Postoperatif 17. gün hasta şifa ile taburcu edildi, akciğer tamamen ekspanse olarak göğüs boşluğu doldu. 2 yıl sonra yapılan klinik kontrollunda normal klinik bulgular bulundu.

VAKA II: İ. T. (Prot. No: 8707) E., yaş 18.

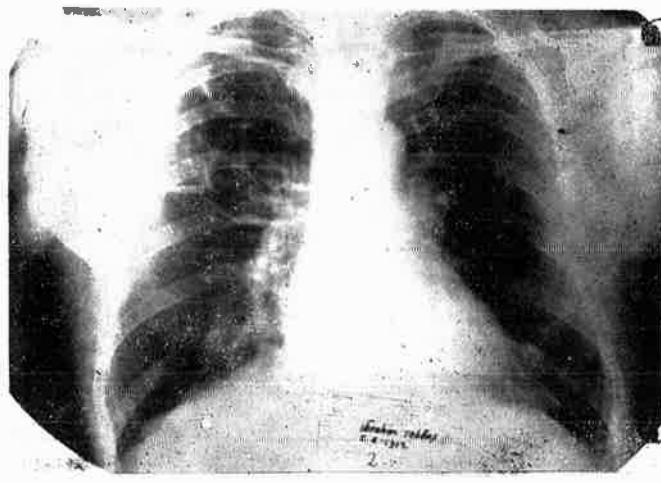
Nefes darlığı şikayeti ile müracaat etti, 1.5 ay önce dispne ve çarpıntı başlamış, 20 gün önce yaptığı hastanede sağ hemitorakstan parasentez ile mayı boşaltılmış, kliniğimize müracaat ettiğinde sağda total pnömotoraks ve hidropnömotoraks mevcuttu. Müteaddit ponksiyonlarda akciğerde ekspansiyon temin edilemedi. İnterkostal sualtı direni tatbik edildi, aktif aspirasyonla direnaj 10 gün devam etti, ekspansiyon olmadığından hava kaçığı devam etti, sağ torakotomi yapıldı. Gözlemde sağ üst lobda rüptüre olmuş tbc. kavitesi tesbit edildi. Kavite parsiyel olarak eksize edildi, hava kaçakları bronküs ağızları dikilerek kontrol edildi. Üst lob üzeri paryetal plevra ile kapatıldı, 3'lü antitüberkülo ilâç verilen hasta postoperatif 10. gün şifa ile taburcu edildi.

VAKA III : İ. T. (Prot. No: 8865) E., yaş 40.

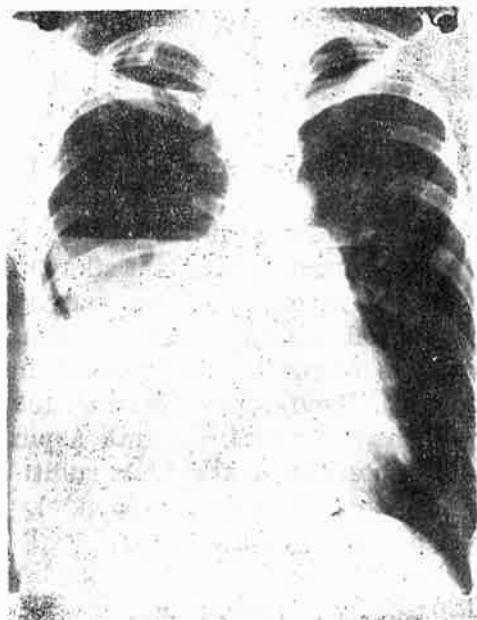
Öksürük ve balgam çıkışma şikayeti ile müracaat etti. 10 yıldır zaman zaman şikayetleri clurmuş, 20 gün önce öksürük ve balgam şikayetleri artmış. Radyolojik olarak sağ akciğer orta zonda takriben 7×8 cm. büyüklüğünde müteaddit poş ve seviye gösteren kistik görünüm tesbit edildi. Hastaya sağ torakotomi ile müdahale edildi. Gözlemde sağ üst lob posteriör segmentin tamamını işgal eden 10×12 cm. büyüklüğünde bir adet

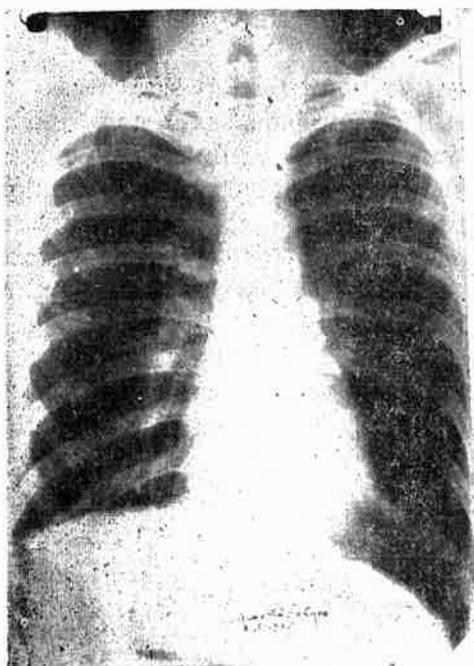
hava kisti mevcuttu. Posteriör segment çıkartıldı. Apikal segment yüzüne pleurektomi yapılarak paryetal plevra flebi örtüldü. Hasta postoperatif 9. günde şifa ile taburcu edildi. 2 yıl sonra yapılan klinik kontrolunda hastanın hiçbir şikayet yoktu.

VAKA IV: N. Ö. (Prot. No: 8951) E., yaş 24.

Sağ yan ağrısı ve nefes darlığı şikayeti 20 gün önce başlamış. Müracaat ettiği hastanede sağ hemitorakstan 3000 cc. seröz-hemorajik mayı aspire edilmiş, radyolojik olarak sağda hidropnomotoraks (total kollaps) mevcut, kliniğimizde yapılan müteaddit ponksiyonlarda akciğer ekspanse olmadığı. Sağ torakotomi yapıldı. Gözlemde üst lob apikal segmentte patlamış ve patlamamış müteaddit büller mevcuttu, büller krome katgüt ve ipek sütürlerle bağlandı, diseke edilen paryetal plevra akciğerin bu yüzüne getirildi ve ipek dikişlerle tesbit edildi. 2 sualtı direni konulduktan sonra göğüs usulüne uygun kapatıldı. Postoperatif 14. gün hasta akciğeri tam ekspanse olarak şifa ile taburcu edildi.

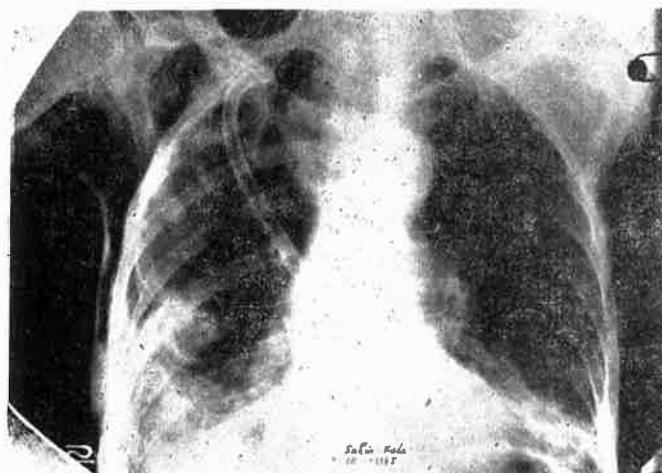
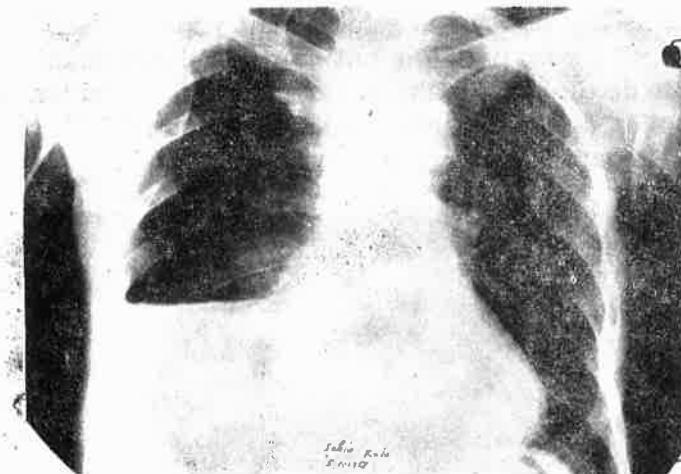

VAKA V: Ş. K. (Prot. No: 9246) E., yaş 61.

Öksürük, balgam çıkışma, nefes darlığı, ayaklarında şişlik şikayetleri 2 yıldır varmış. 3 aydır şikayetleri çok artmış, ileri derecede dispnesi varmış. Akciğer radyografisinde sağda hidropnomotoraks tesbit edilmiş. Dahiliye kliniğinden dolaşım yetmezliği ve rüptüre olmuş akciğer absesi ihtimali tanısı ile kliniğimize gönderildi. Plevral ponksiyonda 1000 cc. seröz kırılı sarı renkte mayi aspire edildi, devamlı aspirasyonla akciğer ekspanse olmadığı tespit edildi. 2. interkostal aralıktan sualtı direni konuldu, 3 gün aktif aspirasyonlu direnaja rağmen ekspansiyon temin edilemedi. Sağ toraktomi yapıldı. Sağ akciğerde müteaddit bülüler mevcuttu, büller bağlandı, patlamış bir bül krome katgüt ile kapatıldı. Büllöz akciğer üzerine diseke edilen paryetal plevra dikildi. Postoperatif 2. günden itibaren akciğerde tam bir ekspansiyon tesbit edildi. Direnleri alınan hasta mobilize edildi. Ancak postoperatif 6. gün klinik ve laboratuvara tesbit

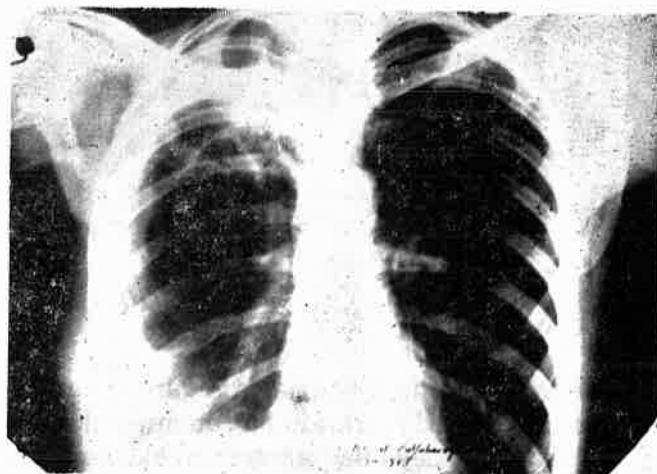
olunduğu üzere hasta akut myokard infarktüsü nedeni ile ve-fat etti.

VAKA VI: K. Z. (Prot. No: 9730) E., yaş 30.

Sağ yan ağrısı, dispne, öksürük, balgam咳き出しがしきやyeti 5 gün önce başlamış. Radyografide sağ hemitoraksta total pneumotoraks. Plevral ponksiyonla akciğerin ekspanse olmaması

üzerine 2. interkostal aralıktan sualtı direni konuldu. 4. gün yapılan aktif aspirasyonlu direnaja rağmen hava kaçağı devam etti, ekspansiyon olmadığı. Sağ toraktomi yapıldı. Üst lobda yaygın büller ve 1 adet patlamış bül vardı. Büller bağlandı ve kromat katgüt ile dikildi. Toraks duvarından dekole edilen paryetal plevra büllöz üst lob üzerine dikildi. Postoperatif 11. gün hasta akciğeri ekspanse olarak şifa ile taburcu edildi.

MÜNAKAŞA :

Son 8 sene içerisinde kliniğimize müracaat ederek spontan pnemotoraks tanısı almış 50 vakadan hemen hepsine radyolojik tanı ile müdahale edilmişdir. Serumız içindeki vakaların % 20 oranında rezidiv ve % 80 oranında primer pnemotoraks tespit edilmiştir. Bütün hastaların % 6 sindirim kanalı tedavisi, % 14 undi igne ile aspirasyon, % 58'inde interkostal drenaj ve % 22'sinde toraktomi ve değişik tipte ameliyatlar yapılmıştır. (Bu tedavi metodları içinde % 28 vakada çeşitli urinale edici maddeleler kullanılmıştır.)

Kullanılan ameliyat tipleri hastalığın etyolojisine bağlı olarak değişik şekillerde yapılmıştır. Mesele kist hidatik rupürüne bağlı olan vakada germinaliv membran çıkartılmış bronküller dikilmiş, göğüs 2 drenaj tubü ile kapatılmıştır. Büllöz akciğerde ameliyat tekniği değiştirilerek ilk önce büberin patlatılması ve patoloji gösteren akciğer kısmının dikilmesi şeklinde ele alınmış 5 vakada bül rezeksiyonu ve pulmoner rezeksiyonlar yapılmıştır. Ancak son 5 seneden beri çapları 3 - 4 cm.'ye varan büber dahil olmak üzere dikişsiz ligatur koyma tekniği tarafımızdan kullanılmıştır.

Bilateral büllöz akciğerde radyolojik teşhis ile yaygın büllöz ve yaygın amfizeme bağlı büllöz vakalarda gerek ligatür ve gerekse de rezeksiyon tekniğinin kâfi gelmediği kanısı rezidiv oranının yüksek olmasıyla anlaşılmıştır. Spontan pnemotoraks sebep olmak üzere akciğerin spontan pnemotoraks'a sebep olucu bir potansiyele sahip olması fikri önemli bir faktör olması üzerinde durulmuştur. Bu potansiyel akciğer dokusundaki patolojik vetireye paralel olmak üzere artmaktadır. Bu potansiyelin spontan pnemotoraks'a sebep olabilmesi hastanın içinde bulunduğu koşullara, mesleğine, yaşına tabi olarak değişmektedir. Bütün bunlar gözönüne alınacak olursa pnemotoraks'a potansiyeli olan akciğerin respiratuvar rezervlerinin azalmış olması lâzım geldiği kanaati ortaya çıkar. Hakikaten amfizemli bir akciğerin, büllöz bir akciğer respiratuvar rezervleri fevkalâde azalmıştır. Bunlarda husule gelebilecek bir pnemotoraks çok dramatik olarak seyreder. Aynı zamanda respiratuvar rezervlerin azalması suretiyle kronik bronşitis husulu bü-

yük oranda ortaya çıkmakta ve respiratuvar yetersizlik daha da artmaktadır. Bazı müelliflerin sadece yatak istirahati ile hastalarında spontan pnemotoraksi tedavi etmeye çalışmaları solunum yetersizliğinin dramatik olduğu durumlarda hemen hemen imkânsızdır. Kollabe akciğerin sadece yatak istirahati ile tedavi olabilmesi için hava kaçağının durmuş olması gereklidir. Pnomotoraksa sebep olacak potansiyeli yüklü bulunan akciğerde hava kaçağının durmuş olması düşünülemez.

Ufak bir bülün gerekse de büllöz bir akcierin pnemotoraksından sonra hava kaçağının durmuş olması görülebilir. Bu gibi durumlarda göğüs içindeki havanın absorbsiyonu radyolojik olarak kontrol edildiğinde tam bir reekspansiyon için geçecek zamanın çok uzun olacağı kanısına varılmıştır. KIRCHER ve SWARTZEL (14) yaptıkları çalışmalarında hava absorbsiyonunun günde % 1.25 olduğunu saptamışlardır (20, 24). Bir misal olmak üzere % 55 pnemotoraksi olan bir hastada havanın reabsorbsiyonu için geçecek süre 36 gün olmalıdır. Vakalarımızın % 60'ında pnemotoraks nisbeti % 50'nin üzerinde bulunmuştur. Bu gibi durumlarda reabsorbsiyon için geçen sürenin 6 haftanın üzerinde olması gereklidir. Bu kanımıza bir misal olarak HYDE'nin (12) ve MYERS'in (18) araştırmalarını gösterebiliriz. HYDE (12) observe ettiği 171 vakada akciğer eksansiyon zamanını ortalama 4 hafta olarak bulmuştur. MYERS (18) ise bu zamanın 3 hafta ile 3 ay arasında olduğunu ifade etmiştir. Bütün bu klinik araştırmalar bize göstermektedir ki pulmoner rezervleri düşmüş olan bir hastanın pnemotoraksi halinde sadece yatak istirahati vererek beklemek dramatik tabloyu sürüncemedi bırakmaktan ileri gitmemektedir. Bu gibi vakanarda mümkün olduğu kadar süratle cerrahi metodlardan birini uygulamak icap etmektedir.

Muhtelif araştırmacıların klinik neticeleri rekürrence mani olunmadığını göstermektedir. GAENSLER (8) değişik tedavi yöntemlerini uyguladığı 1080 vakasında % 22.7, LINDSKOG ve HALASZ (16) residivin % 18 oranında olduğunu, MYERS (18) konservatif tedaviden sonra % 24 oranında, REITH (20) tüptatbilek ederek tedavi ettiği hastalarda % 11 oranında, WOLCOT (29) aynı şekilde tedaviden sonra % 17 oranında rekürrens gör-

müşlerdir. Spontan pnemotoraksın en basit yöntem olan direnajla tedavisinin ilk basamak olduğunu kabul ediyoruz. Konserватif tedavi ancak basit uğdahale tarzının yanı aspirasyonun temin edilebileceği şartlara erişilinceye kadar yapılmasını uygun görmektedir. Direnajla tedavi basit olmasına rağmen direnajın yanlış veya kötü bir lokalizasyonu torasik ensizyondan hava kaçırması, direnaj borusunun muhtelif sebeplerle (yırtılma, kırılma, delinme ile) iyi fonksiyone edememesi gibi nedenlerle birtakım mahzurlar ortaya çıkmaktadır. Acil zorunluluklar dışında dar fleksibl olmayan ve bu maksatla yapılmış olmayan tüplerin kullanılmaması gereklidir. İğne ile aspirasyon çok defa hadiseye cevap veremeyecek bir metoddur. Akciğerden kaçak az dahi olsa iğne tatbikatı sona erdikten sonra yeniden hava toplanacak ve pnemotoraks ilerleyecektir. Aynı zamanda büller patlatması ve akciğeri yaralaması ihtiyimali olduğu için de mahzurludur.

Bugün için modern tedavi cerrahi tedavi olarak nitelendirilmelidir. Genellikle ameliyat endikasyonu gün geçtikçe sınırlarını genişletmektedir. Sık sık rezidiv yapan spontan pnemotorakslar 2 - 3 gün en fazla devam ettiği halde netice alınamayan aspirasyon ve direnajdan sonra büllöz amfizemle müterafik spontan pnemotorakslarda sero, hemo ve pyopnemotorakslarda cerrahi tedavi uygulamalıdır. Genellikle yaşlılığın ameliyatı kontrendikasyonu olduğu savunulursa da (3, 10, 15, 22, 27) nekadar mahzurlar olursa olsun pnemotoraksın durumuna göre tedavi endikasyonu önem kazanabilir (1, 5, 7, 13).

Spontan pnemotorakslarda ameliyatın gayesi olarak şu 3 prensip üzerinde durulması gerekdir.

1 — Spontan pnemotoraksa sebep olan nedeni ortadan kaldırırmak,

2 — Residivi önlemek,

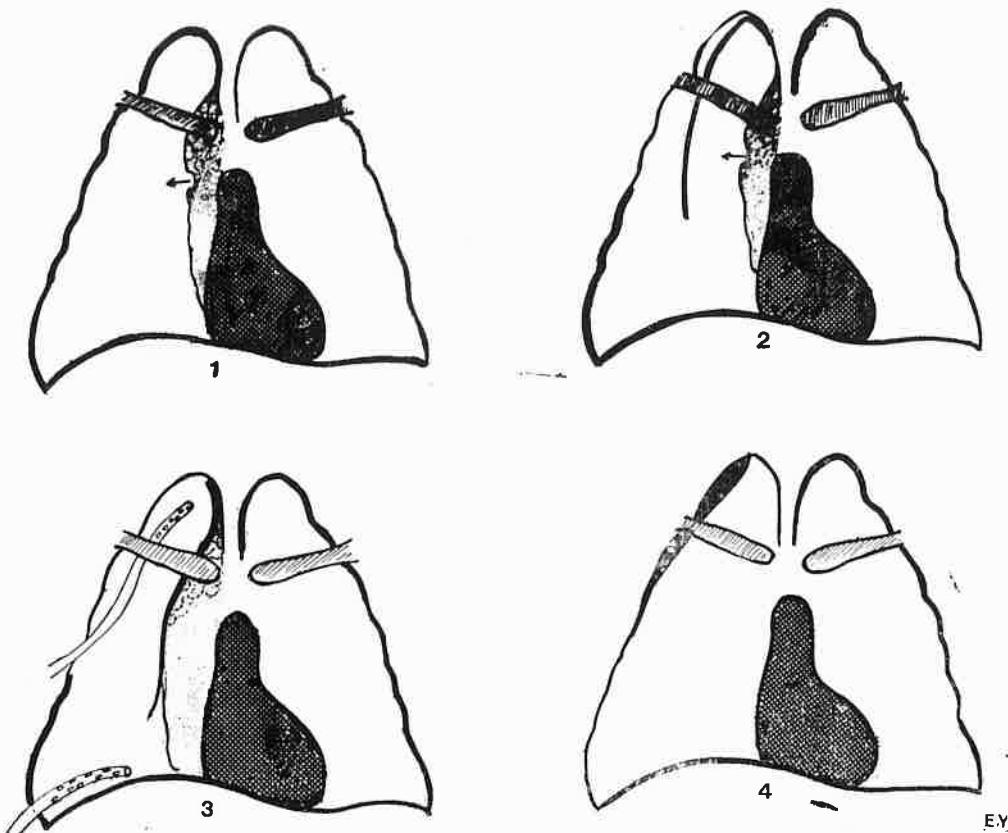
3 — Akciğer fonksiyonlarının tam olarak devamını sağlamak.

Şunu hemen belirtmek gerekmek ki bazı genç hastalar ve yırtılmış ufak büller istisna edilirse akciğer fonksiyonlarının tam

ve mükemmel kalabilmesi için yapılan müdahalelerin residivi önleyemediği ortaya çıkar. Bu sebepledir ki akciğer ve torasik kavite kompleansına azaltıcı yönde etki etmesine rağmen sırf enfeksiyonu ortadan kaldırmak, pnomotoraksın nedenini ortadan kaldırmak ve residive manı olmak için akciğerin göğüs duvarına yapıştırılması fikri benimsenmiştir. Bu cümleden olarak son senelerde bir hayli taraftar bulan pleurektomi ameliyatı uygulanmaktadır (5, 6, 7, 8, 9, 19, 20, 23).

1956 da ilk defa GAENSLER (8) parsiyel plörektomi yaparak spontan pnomotoraksın tedavisinde yeni bir yöntem uygulamıştır. TUFFIER'in (25) tarif ettiği üzere 5. kostal endotorasik fascia'dan ayrılarak çıkartılır ve plevra künt bir diseksiyonla arzu edilirse diyafragmadan apekse kadar soyulabilir, yukarıda stellat ganglionu, vagus ve frenik sinirleri travmatize etmekten kaçınmalıdır. Mediastinum ve diyafragma hariç olmak üzere her taraftan serbestleştirilebilen plevra akciğerin spontan pnomotoraksa sebep olan bölümünün yapışması istenen kısmın tekabül eden parçası kesilir. Böylelikle akciğer genişlediğinde göğüs duvarının plevrasız olan kısmı ile karşılaşılmaktır ve ora ya fibröz bir doku aracılığıyla yapışmaktadır. Bu metod ile hem akciğer üzerindeki lezyon ortadan kaldırılmış ve hem de akciğer göğüs duvarına yapıştırılarak rekürrense manı olunmuş olacaktır. Ancak bizzat bu metodu tarif eden araştırcıların (8) da ifade ettiği gibi muaffakiyet her zaman % 100 olmamaktadır. Burada akciğerin şüp şısmeyeceği bir problem olarak kalmaktadır.

Yaşlı hastalar (Amfizematö, büllöz akciğer) akciğerinde yaygın dejeneratif değişikliklerle beraber olan hava kaçaklarından akciğerin genişleyip göğüs duvarına teması ile yapışıklık temin etmenin imkânsız olduğu kanısındayız, yani basit bir deyimle akciğeri plevrası alınmış bir göğüs duvarına getirme olanağından çok defa yoksun kalınmaktadır. Aynı basit düşüncünün aksi olarak bir teori kurulursa yani mademki yapışıklık temini için akciğer göğüs duvarına gelmemektedir, o halde göğüs duvarını akciğere getirelim zihniyeti yeni metodumuzun ana temasını teşkil etmiştir.

Şekil : 1 — Büllöz akciğerde spontan pnemotoraks ve hava kaçığı görülmektedir.

Şekil : 2 — Parietal plevranın mobilizasyonu.

Şekil : 3 — Büllerin tizerinde akciğere tesbit edilen parietal pleura ve drenaj şekli.

Şekil : 4 — Açılmış (Expanse) akciğer ve mobilize edilmiş pleura altında fibroz oluşum.

Bu metodumuzda umumiyetle yoğunuse 6. aralıktan girilmektedir. (Bugün için hemen hemen hiçbir torakotomide kot çıkartmamaktayız) Akciğer üzerindeki spontan pnemotoraksa sebep olan hadise bundan önce bahsettiğimiz muhtelif usullerle gide-

rildikten sonra akciğer pozitif basınçla mümkün olduğu kadar sıkıştırılarak endotorasik fascianın hangi bölümüne en yakın olduğu tesbit edilir. Burası işaretlenerek endotorasik fascia göğüs duvarından künt diseksiyonlarla delinmeyecek ve parçalanmayacak şekilde sıyrılır. Eğer apeks soyuluyorsa stellat ganglion ve vagus ile frenik sinire, V. Cava superiore, V. Azygos'a (Sağ tarafta) dikkat edilmesi gerekmektedir. Tamamen serbest hale gelen ve bir şemsiyeyi andıran plevra lezyon üzerine tek tek dikişlerle tutturulur. Dikkati çekmek istediğimiz nokta burada paryetal plevranın adeta kumaş gibi kullanılarak hava kaçağı olan kısmının üstünü örtmesini temin etmektir. Bu şekilde henüz yapışıklığın olmadığı ilk anda dahi hava kaçağına mani olunabilmektedir.

Yaptığımız 6 ameliyatta paryetal plevranın göğüs duvarına bir hafta ile 8 hafta arasında değişen zamanlar içerisinde tamamen yapıldığı ve beraberinde akciğeri götürdüğü tesbit olunmuştur. Metodumuzun diğer metodlara olan üstünlüğü akciğerin ekspanse olması için geçecek zamanın herhangi bir endişeye sebep olmamasıdır. Hem frenikokostal aralığı ve hem de sıyrılmış olan endotorasik fascianın arasına konan aspirasyon tüpleri ile göğüs devamlı aspire edilmekte ve bu aspirasyon hava kaçağı olmadığı için çok kısa bir süre sonra (48 saat sonra) aspirasyon tüpleri çıkartılmaktadır. Akciğerin ekspansiyonu spontan pnemotoraksı ortaya çıkartan sebebin derecesine göre değişmekte vakalarımızda tam ekspansiyon 24 saat içerisinde teşekkül ettiği gibi bu müddetin 3 - 4 haftada tamamlanlığı da görülmüştür.

ÖZET :

Son 8 sene içerisinde 50 spontan pnemotoraks vakasına müdahale edildi. Bugüne kadar kullanılan pek çok tedavi şekli vakalara uygulandı. Residiv oranı % 20 bulundu. Yaşlı amfizemli, büllöz akciğerde hastlığın tekrarı çok yüksek oranda tesbit edildi. Yapılan hiçbir cerrahi müdahalede tam bir ekspansiyonun temin edilemediği görülen vakalarda yeni bir metod uygulandı. Tarafımızdan ortaya atılan bu yeni metoda akciğerin üzerini plevra ile tamamen örttüğümüz ve akciğeri koruyucu

olarak rol oynadığı için klinikçe şemsiye ameliyatı adını verdik.
Bu metod ile yaptığımız 6 ameliyatta başarı oranımız (yani ak-
ciğerin kısa süre içerisinde ekspanse olması) % 100 olmuştur.

SUMMARY

Bulleus amphiseateus pneumothorax is a serious problem at the elderly patients. Since the total expansion of the lung is difficult, on such cases; we dissected the parietal pleura and we stitch it on the bullous part of the lung; thus preventing the air leabegé and providing the lungs expension.

LITERATÜR

- 1 — Abyholm, F. E., Storen, G. : Spontaneous haemopneumothorax, Thorax 28 : 376, 1937.
- 2 — Bernhard, W. F., Malcolm, J. A., Berry, R. W., Wyline, R. H. : A study of the Pathogenesis and Management of Spontaneous Pneumothorax. Diseases of the Chest. 42 - 4 : 403, 1962.
- 3 — Bernstein, A., Waqlaruddin, M., Shan, M. : Management of Spontaneous pneumothorax using a Heimlich flutter valve. Thorax, 28 : 386, 1973.
- 4 — Biach, A. : Zur Aetiologie des Pneumothorax. Wien, Med. Wehnschr. 30 : 431, 1880.
- 5 — Brooks, J. W. : Open thoracotomy in the Management of spontaneous pneumothorax. Ann. Surg. 177 - 6 : 798, 1973.
- 6 — Cabiran, L. R., Ziskind, M. M. : Spontaneous Pneumothorax in Pulmonary Emphyema. Diseases of the Chest. 46 - 5 : 571, 1964.
- 7 — Driscoll, P. J., Aronstam, E. M. : Experiences in the Management of Recurrent spontaneous Pneumothorax. J. Thoracic and Cardiovas. Surg. 42 - 2 : 174, 1961.
- 8 — Gaensler, E. A. : Parietal pleurectomy for recurrent Spontaneous Pneumothorax, Surg. Gynec. Obst. 102 : 293, 1956.
- 9 — Gobbel, W. G., Rhea, W. G., Nelson, I. A., Daniel, Jr. R. A. : Spontaneous pneumothorax J. Thoracic and Cardiovas. Surg. 46 - 3 : 331, 1963.
- 10 — Greschuchna, D. : Spontanpneumothorax Richtlinien der konservativen Behandlung (Einnchliesslich Pleuradrainage) Thoraxchirurgie. Vasküla-re Chirurgie. 20 - 4 : 298, 1972.
- 11 — Hoff, F. : Behandlung innere Krankheiten, 1962.
- 12 — Hyde, L. : Spontaneous pneumothorax. Dis. Chest. 43 : 476, 1963.

- 13 — Kalnins, T., Torda, T. A., Wright, J. S. : Bilateral Simultaneus Pleurodesis by median sternotomy for spontaneous Pneumothorax. The Ann. of thoracic Surg. 15 - 2 : 202, 1973.
- 14 — Kircher, L. T., Jr. and Swartzel, R. L. : Spontaneous pneumothorax and its treatment. J. Amer. Med. Ass. 155 : 24, 1954.
- 15 — Knipping, H. W., Rink, H. : Der Spontanpneumothorax bei alteron personen. Klinik der Ungekrankheiten - F. K. Schattauer. Verlag Stuttgart, 1963.
- 16 — Lindskog, G. E. and Halasz, A. N. : Spontaneous Pneumothorax. A.M.A. Arch. Surg. 75 : 693, 1957.
- 17 — Marrongoni, A. G., Storey, C. F., Geip, P. O. : The Amer. Review of Tub. 72 : 3, 1955.
- 18 — Myers, J. A. : Simple spontaneous Pneumothorax, Dis Chest. 26 : 420, 1954.
- 19 — Paneth, M. : Die Behandlung des residivierenden oder persistiererden Spontan-pneumothorax. Thoraxchirurgie Vasküllare Chirurgie. 20 : 308, 1972.
- 20 — Ruckley, C. V., McCormack, J. M. : The Management of Spontaneous Pneumothorax. Thorax. 21 : 139, 1966.
- 21 — Stanek, R. R., Wilson, J. L., Rogers, W. L. : Dis. of the Chest. 40 : 4, 1961.
- 22 — Stradling, G., Poole, G. : Conservative Management of Spontaneous pneumothorax. Thorax. 21 : 145, 1966.
- 23 — Thomas, P. A., Gebauer, P. W. : Pleurectomy for recurrent spontaneous pneumothorax. J. Thoracic Surg. 35 - 1 : 111, 1958.
- 24 — Trendelenburg, F., Reinert, M. : Atröologie Diagnostic des Spontanpneumothorax. Thoraxchirurgie Vasküllare Chirurgie. 20 - 4 : 293, 1972.
- 25 — Tuffier, T. : Etat actuel de la chirurgie intrathoracique. Paris, 1914, Masson et Cie, p. 90.
- 26 — Ungeheuer, E., Hartel, W. : Der Spontan pneumothorax seine klinik und Therapie. Chir. praxis. 9 : 83, 1965.
- 27 — Unholtz, K. : Riehlinien der chirurgischen therapie des Spontanpneumothorax. Thoraxchirurgie Vasküllare Chirurgie. 20 - 4 : 303, 1972.
- 28 — Wilder, R. J., Beacham, E. G., Ravitch, M. M. : Spontaneous Pneumothorax complicating cavitary tuberculosis. J. Thoracic and Cardiovas. Surg. 43 - 5 : 561, 1962.
- 29 — Wolcott, M. W., Shauer, W. A. and Jennings, W. D. : Spontaneous pneumothorax. Management by tube thoracostomy and suction. Dis. Chest. 43 : 78, 1963.